

מי זה אני? (לצאת מפראגמנטאליות)

1. תלמוד בבלי מסכת סוכה דף נג/א

אמרו עליו על הלל הזקן כשהיה שמוח בשמחת בית השואבה אמר כן: אם אני כאן הכל כאן ואם איני כאן מי כאן.

2. שבת ל, ב

תנו רבנן לעולם יהא אדם ענוותן כהלל ...

3. נועם אלימלך קדושים

ולכאורה יש להבין וכי היה הלל מתפאר עצמו כך אך נראה כוונת הדברים בעזה"י דהנה האדם הוא כלא ואין נחשב ובלתי אפשר שיאמר אדם על עצמו אני שהוא משמע דבר חשוב וממש והאדם כאין נחשב אם לא כשאדם ממשיך על עצמו קדושת הבורא ברוך הוא ומשרה שכינתו הקדושה עליו הנקראת אני כידוע אז האדם הזה נקרא בשם אני מחמת השכינה השורה עליו.

3א. רש"י סוכה דף נג/א

אם אני כאן הכל כאן - דורש היה לרבים שלא יחטאו בשמו של הקדוש ברוך הוא...

4. אורות הקדש ג עמוד קמ

בקשת האני העצמי

ואני בתוך הגולה, האני הפנימי העצמי, של היחיד ושל הציבור, אינו מתגלה בתוכיותו ... באים מחנכים מלומדים, מסתכלים בחיצוניות, מסיחים דעה גם הם מן האני, ומוסיפים תבן על המדורה, משקים את הצמאים בחומץ, מפטמים את המוחות ואת הלבבות בכל מה שהוא חוץ מהם, והאני הולך ומשתכח, וכיון שאין אני, אין הוא, וקל וחומר שאין אתה.

5. תלמוד בבלי מסכת יבמות דף סג/א

א"ר אלעזר כל אדם שאין לו אשה אינו אדם שנאמר זכר ונקבה בראם ויקרא את שם אדם ואמר ...

6. אורות הקדש ג קמז

האדם צריך להחליף תמיד ממסגרותיו הפרטיות, הממלאות את כל מהותו, עד שכל רעיונותיו סובבים תמיד רק על דבר גורלו הפרטי, שזהו מוריד את האדם לעומק הקטנות, ואין קץ ליסורים גשמיים ורוחניים, המסובבים מזה. אבל צריך שתהיה מחשבתו ורצונו, ויסוד רעיונותיו נתונים להכללות, לכללות הכל, לכללות העולם, לאדם, לכללות ישראל, לכל היקום. ומזה תתבסס אצלו גם הפרטיות שלו בצורה הראויה.

6א. עין איה ברכות 21

... ההרגשה השכלית מובילה את האדם להשכיל אל זולתו כאל עצמו. כי בשכל אין פרטיות כ"א כלליות, ובהיות האדם נוטה אל שכלו יותר מאל חמרו, נמשכות רגשותיו אל ההרגשה השכלית שמכרת רק צדק ויושר. ע"כ איננו נפרד לעצמו, אבל כל זמן שימשך אחר הערב לחושי בלבד הנה הוא נפרד לעצמו, כי אין בחושים כ"א פרטים, כדברי הרמב"ם במו"נ אין פרט בשכל ואין כלל בחוש. ויסוד הקדושה היא תמיד התאחדות הפרטים לכלל אחד. ע"כ אין דבר שבקדושה פחות מעשרה, שהוא מהפרטים המתאחדים, להעשות כלל אחד.

7. רמב"ם יד החזקה - הלכות תשובה פרק ג

(יא) הפורש מדרכי צבור ואף על פי שלא עבר עבירות אלא נבדל מעדת ישראל ואינו עושה מצות בכללן ולא נכנס בצרתן ולא מתענה בתעניתן אלא הולך בדרכו כאחד מגויי הארץ וכאילו אינו מהן אין לו חלק לעולם הבא ...

8. חדושי אגדות ד עמ' קב חולין

ולפיכך אמר שהעולם עומד בזכות משה ואהרן, שהיה להם מדת הפשיטות בשביל הענוה. כי הענוה היא מדת הפשיטות, שלכך מדה הענוה הוא עליון על כל המדות, בשביל הפשיטות שיש אל בעל ענוה. ופי' ונחנו מה כלומר להיות נחשבים בעלי מעלה מיוחדים וזהו בודאי מדת הפשיטות גמור כאשר אין כאן יחוד.

8א. עין איה ברכות 21

כי ההרגשה השכלית מובילה את האדם להשכיל אל זולתו כאל עצמו. כי בשכל אין פרטיות כ"א כלליות, ובהיות האדם נוטה אל שכלו יותר מאל חמרו, נמשכות רגשותיו אל ההרגשה השכלית שמכרת רק צדק ויושר. ע"כ איננו נפרד לעצמו, אבל כל זמן שימשך אחר הערב לחושי בלבד הנה הוא נפרד לעצמו, כי אין בחושים כ"א פרטים, כדברי הרמב"ם במו"נ אין פרט בשכל ואין כלל בחוש. ויסוד הקדושה היא תמיד התאחדות הפרטים לכלל אחד. ע"כ אין דבר שבקדושה פחות מעשרה, שהוא מהפרטים המתאחדים, להעשות כלל אחד.

8ב. אורות התורה עמוד יא

כל הלומד תורה הוא מוציא מהכח אל הפעל את מציאות חכמתה מצד נפשו, ובודאי אינו דומה האור המתחדש מצד חיבור התורה לנפש זו לאור הנולד מהתחברותה לנפש אחרת, ואם-כן הוא מגדיל התורה ממש בלמודו, וכיון שהקב"ה רוצה שיגדיל תורה, הדרך הישר הוא שילמד האדם מצד אהבתו את האור הגדול, שרוצה השי"ת בגילוי מציאותו, שיתגדל יותר ויותר. ומכל-שכן לחדש בתורה, שהוא ודאי הגדלת התורה ממש באור כפול.

8ג. נדרים לה, א

אמר רבי יוחנן אין הקדוש ברוך הוא משרה שכינתו אלא על גבור ועשיר וחכם ועניו וכולן ממש.

9. אוה"ק ב שנט

נשמת אדם, בהרחבתה, כוללת היא בתוכה את הנשמות הפרטיות של כל הברואים כולם... רק למראה עינים, כל מין וכל פרט הוא מצוי בפני עצמו, העין החודרת רואה לבת חיים גדולה, מאחזת באדם הכללי, לכל פלגיו, שבתוכם חילופי מדרגות רבות, במדת האור והחום המתגלה, וכל בריאה גלמית מוכשרת היא רק לחלק קטן מאור זה המאיר בו.

10. שמות יד

(יט) ויסע מלאך האלהים-ההלך לפני מנחה ישראל וילך מאחריהם ויסע עמו הענן מפניהם ויעמד מאחריהם. (כ) ויבא בין מנחה מצרים ובין מנחה ישראל ויהי הענן והחושך ויאר את הלילה ולא קרב זה אל זה כל הלילה. (כא) ויט משה את ידו על הים וילך ד' את הים ברוח קדים עזה כל הלילה וישם את הים לתרבה ויבקעו המים.